

- позволяет «разбудить ученика» – его активность и внутренние силы;
- ученик сам делает выбор, принимает решение и отвечает за него.

По моему мнению, такая организация обучения позволяет привить навыки сознательного и рационального использования программного обеспечения в учебной деятельности; происходит стимулирование у учащихся интереса к предмету; развиваются их способности; формируются правильные представления о месте информатики в жизни современного человека, развивается творческое мышление.

В результате можно сделать заключение, что учебное средство, обладающее подобной структурой, основанное на использовании ИКТ удовлетворяет основным признакам личностно-ориентированного обучения и может позволить:

- повысить мотивированность учащихся к обучению;
- повысить их познавательную активность;
- построить учебный процесс с учетом личностной компоненты, т.е. учесть личностные особенности каждого учащегося, а также ориентироваться на развитие их познавательных способностей и активизацию творческой, познавательной деятельности;
- создать условия для самостоятельного управления ходом обучения;
- дифференцировать и индивидуализировать учебный процесс;
- создать условия для систематического контроля (рефлексии) усвоения знаний учащимися;
- вносить своевременные корректирующие воздействия преподавателя по ходу учебного процесса;
- отследить динамику развития учащихся;
- учесть уровень обученности и обучаемости практически каждого учащегося.

Ы. АЛТЫНСАРИННЫң ПЕДАГОГИКАЛЫҚ КӨЗҚАРАСТАРЫ АРҚЫЛЫ ОҚЫТУ ҮРДІСІНДЕГІ ЖАҢА ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ ПАЙДАЛАНУ

Мурзакаева Қ.К.

М. Қозыбаев атындағы № 23 орта мектебі

Қазақтың оқымысты, ағартушыларының ірі өкілдерінің бірі – Ұбырай Алтынсаринн. Алтынсаринның мектеп ашу, бала оқыту, ондағы тәлім-тәрбие жұмыстарын алдына нысана етіп қойып, белгілі жүйемен жүргізу мәселесі өз алдына, сонымен қатар ол өзінің педагогтік, тәрбиешілдік міндеттін бір минут ұмытпай, оны әрбір ісінде жүзеге асыруға тырысады. Алтынсарин 1862 жылғы бір хатында «Қазақ халқы қарапайым, өнері жоқ халық. Бірақ біз қарапайымдылықтың өзінен де көп жақсылық табамыз. Қазақ халқы ұғымтал, ақылды, дарынды, бірақ оқымаған халық. Мәселе оны ағартуды болып отыр» – деп жазды.

Оқыту, мектеп жұмыстарынан тысқары кезде, халықтың қөвшілігімен қоян-қолтық келіп, асқан кішіпейілділікпен олардың мұн-мұқтаждарына зор көніл бөлумен қатар, халықтың жуан ортасынан шыққан талант иелері, ақын, әнші, әр алуан өнерпаздардың өсу, ілгерілеуіне көмек көрсетіп, жетекшілік еткен.

Қазақстанның тәуелсіз мемлекет ретінде қалыптасуы барысында орта арнаулы білім берудің жүйелі реформалануы қоғамдық түрғыдан үлкен маңызға ие болды. Білім беруді реформалауды жүзеге асырудың және бір маңызды сипаты қазіргі уақыттағы оқыту процесін технологияландырудың қажетлілігін түп отыр. Қазіргі кездегі оқыту үрдісінде жаңа технологияларды пайдаланудың ең қолайлысы - қашықтан оқыту технологиясы.

Қашықтан оқыту технологиясы –оқу үрдісі кезінде оқып үйренушілер мен оқытушылар арасында интерактивті өзара іс-әрекетте оқытылып, материалдың негізгі көлемін оқып үйренушілерге жеткізуі қамтамасыз ететін, оқылған материалдарды мәңгеру бойынша, сонымен бірге оқу үрдісі барысындағы оқып үйренушілердің өз бетімен жұмыс істеуіне мүмкіндік беретін ақпараттық технология. Қашықтан оқыту – компьютерлік және телекоммуникациялық технологияларға негізделген оқытудың құралдары мен түрлері, білім беру үрдісінде үздік дәстүрлі және инновациялық әдістер қолданылатын, күндізгі және сырттай білім алу ретінде білімді қабылдау түрі болып табылады.

Қашықтан оқыту кезіндегі білім беру үрдісінің негізін жеке кесте бойынша өзіне ыңғайлы жерде окуға мүмкіндігі болатын, оқытудың арнайы құралдары жиынтығы өзінде бола отырып, электронды және қарапайым пошта, телефон арқылы оқытушылармен келісілген байланыс жасауына, сонымен қатар, күндізгі бөлімде де мүмкіндігі болатын, оқып үйренушінің мақсатқа бағытталған және бақыланатын қарқынды өзіндік жұмысы құрайды.

Қашықтан оқыту білім жүйесі жоқшылық, географиялық немесе уақытша оқшаула-нуға қатысты себептермен, әлеуметтік қорғаны жоқ және дене бітімі жетілмеуіне байла-нысты білім мекемелеріне бару мүмкіндігі жоқ немесе өндірістік және жеке жұмыстары бо-лу себебінен, ешкімнің оқуға мүмкіндігін шектеуге болмайды деген гуманистік қағидаларға жауап береді.

Қашықтан білім беру –жана ақпараттық технологиялар мен мультимедиялық жүйе-лер негізінде күндізгі, күндізгі-сырттай, кешкі және сырттай оқытудың элементтері үйлесті-рілген ерекше, жетілген түрі.

Қазіргі замандағы телекоммуникациялық және электронды басылымдар дәстүрлі оқыту түрінің барлық құндылықтарын сақтай отырып, кемшіліктерін жеңіп шығуға мүмкіндік береді.

Қашықтан оқытудың ерекшеліктері классикалықпен қатар салыстыру бойын-ша мынандай жетістіктерге ие:

- Жеке адамның үздіксіз әлеуметтену мүмкіндігі;
- Икемділік (оқытудың уақыты, орны, көлемі және қымылы бойынша);
- Жеке оқу жоспарын қолдану мүмкіндігі;
- Оқу ақпаратына қол жеткізу, оны жедел жаңарту;
- Экономикалық (оқу алаңы, транспортты, техникалық құралдардың шығының қысқар-ту есебінен);
- Жаңа технологияларды қолдану;
- Оқып үйренушілердің әлеуметтік құқығының тенденция (олардың тұратын жерлері мен деңсаулық жағдайына қарамастан);
- Барлық елдегі ақпараттық – оқыту ресурстарының шығысы мен кірісі;
- Материалдарды көбейту мәселелерінің жоқтығы, оларды тарату ыңғайлылығы;
- Оқып үйренушілердің өз-өзіне бақылау жасауын қамтамасыз ету.

Ақпараттық технологиялармен оқытудың айрықша тиімділігі, қашықтықтан оқыту үр-дисін автоматтандыру үшін, барлық қажетті компоненттерді шоғырландыруши қашықтан оқытудың арнайы ақпараттық жүйесі бағдарламаларын қолдану болып табылады.

Кез келген қашықтан оқыту жүйесіне қажетті, аса маңызды сипаттарты:

- Құрылымының ашықтығы. Жүйе ашық жүйе үрдісіне сәйкес құрылуды тиіс.
- Сәйкестілігі. Ақпараттық ресурстарды сақтау форматы сәйкес келуі тиіс. Халықа-ралық стандартты қолдану керек.
- Кеңеїгіштілігі. Жүйенің құрылымы модульді болуы керек және жүйенің функцио-налды компоненттерін өсіруге мүмкіндік беру.
- Жан-жақтылығы. Жүйе көп функциялы және қолданыста жан-жақты болуы керек.
- Сенімділігі. Ақпараттар ресурстарын сақтау сенімді болуы керек. Мүмкін болатын қауіптер өсерінен ақпараттар жоғалмауы тиіс.
- Үлестірімділігі. Жүйе әр түрлі желі конфигурациясы жұмысына бағытталуы керек (әртүрлі жедел жүйелерді басқаруға негізделген Интранет, Интернет) және үлестірілген ақпараттық ресурстарды сақтауды қолдауы керек.
- Масштабталуы. Әр түрлі конфигурация жұмысы үшін жүйенің құрылымы мас-штаб жүйесін өзгерте алуы тиіс.
- Қолданушының ортақ интерфейсі. Қолданушының интерфейсі қаралайым, тусл-нікті болуы тиіс.
- Өңдеудің қаралайымдылығы. Өңдеу жылдам және тиімді болуы тиіс.
- Тасымалдануы. Жүйе әртүрлі аппараттық – бағдарламалы тұғырнамада жұмыс іс-теуі қажет.
- Жұзеге асыруды орындау тәуелсіздігі. Жүйені ақпараттық толықтыру оны нақты жұзеге асырудан тәуелді болмауы тиіс.
- Қауіпсіздігі. Ақпараттық ресурстарды сақтау қауіпсіз болуы тиіс.
- Басқару қаралайымдылығы. Интерфейс басшысы жеткізерлікте, қаралайым және ыңғайлыш болуы тиіс.
- Көпмәнділігі. Жүйе бірнеше қолданушылардың сұранысын қатар өңдеу керек.
- Жұмыстың тиімділігі. Жүйенің құрылымы оның аталуын (аты-жөнін) әдеттегі аппараттық-бағдарламалы тұғырнамасында есінде тұту керек.

Жүйенің кеңінен дамуы үздіксіз оқыту мен ақпараттық ортада жеке тұлғаны әлеу-меттендіру табысын қажетті мүмкіндіктермен қамтамасыз етеді.

Қашықтан оқыту жүйесін құру қағидалары:

1. Оқытудың адамгершілік қағидасы.

Оның ішкі мазмұны оқытуға үндейтін және әлеуметтік жинақталған тәжірибелі оқып үйренушілердің менгеру үшін жоғары қолайлы шарттарды тұгызып, білім беру үрдісіндегі бүтіндей адамға бағытталады.

2. ҚО жүйесінде білім беру үрдісін жобалау кезінде педагогикалық көзқарастың ба-
сымдылығының қағидасы.

Бұл аталған қағиданың мәнісі, ҚОЖ -ін жүзеге асыруға болатын көріністердің дидак-
тикалық үлгілерін құрайтын теориялық тұжырымдамаларды талдаудан бастау қажет екен-
дігінен тұрады.

3. *Педагогикалық мақсатқа лайықты жаңа ақпараттық технологияларды қолда-
ну қағидалары.*

Ол жобалаудың әрбір қадамының тиімділігіне және ҚОЖ жасауға педагогикалық ба-
ға беруді талап етеді. Сондықтан да, ең бірінші жоспарға техниканы енгізуі емес, білім
беруге қызмет ететін және оқу курстарының сәйкес мазмұнды толықтыруларын қою қажет.

4. *Білім беру мазмұнын таңдау қағидалары.*

ҚО жүйесінің білім мазмұны ҚР-ның Мемлекеттік білім беру стандартымен сәйкес
келуі тиіс.

5. *ҚОЖ-де таралатын ақпараттардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету қағидалары.*

Ұйымдастырушылық және техникалық тәсілдердің қажеттілігі жағдайында керекті
мәліметтерді қауіпсіз және құпиялық сақтауды, қолдану мен беруді қарастыру, оның қауіп-
сіздігін сақтау, беру мен қолдану кезінде қамтамасыз ету қажет.

6. *Білім беру деңгейінің бастапқы қағидасы.*

ҚОЖ-де тиімді оқыту білім, білік, дағдыларының нақты жиынтығын талап етеді. Мы-
салы, оқуға, кандидаттың нәтижелі оқуы үшін, өзіндік оқу еңбегінің ғылыми негіздерімен
таныс болуы керек, компьютермен және т.б.жұмыс жасай алатын нақты дағдыларына ие
болуы тиіс.

7. *Оқыту технологиясының сәйкестендіру қағидалары.*

Оқыту технологиясы Қашықтан оқыту үлгілерімен сәйкес болуы қажет. Сонымен,
дәстүрлі пәндей үлгіде оқытуда ұйымдастыру түрін оқыту ретінде дәрістер, семинар және
практикалық сабактарда, боямалы немесе іскерлік ойындар, зертханалық сабактар, өзін-
дік жұмыстар, өндірістік тәжірибелер, курсық және дипломдық жұмыстар, білімдерінің
менгерілігін бақылау қолданылады. болу керек, ҚО жүйесі қалыптасу барысында, қажет
жағдайда оған қосуға болатын жаңа үлгілері пайда болуы мүмкін. Оқытудың ұйымдасты-
рушы түрі қатарындағы осы үлгілерінде компьютерлік конференциялар, телеконферен-
циялар, ақпараттық сеанстар, телеконсультациялар, жобалау жұмыстары және т.б. қолда-
нылатын болады.

8. *Оқытудың ұтымды қағидалары.*

ҚО жүйесі жобасы қажетті әлеуметтік және экономикалық тиімділік шарты бойынша,
егер Бұл білім алушының оқып жүрген оқу орнында сәйкес қызмет көрсетулер болмаған
жағдайда, қажетті бағыттағы өзінің білім беру бағдарламасын түзетуге немесе толықтыру-
ға ықпал ететін ақпараттық жүйелерді және қашықтан оқыту үшін берілген білім базалары
мен банктерін құруда жасалады.

9. *Білім берудің ҚО қолданылатын түрлеріне қайшы емес қағидалары.*

Егер жасалған және енгізілген ақпараттық технологиялар жоғары білім берудің дәс-
турлі жүйесінде бөтен емес элемент болып, яғни оған біріктірілетін табиғи бейнеде болса,
ҚО жобасы қажетті әлеуметтік және экономикалық тиімділігін бере алады.

10. *Білім берудің алдына шығу қағидалары.*

Бұл оқытудың қағидасы өткен үрпақтан қалып жинақталған ғылыми және мәдени
мұраларын кейінгі буындарға жеткізу ғана емес, сонымен қатар, қазіргі үрпақтың өзгеріп
отыратын заманға тез бейімделіп, оның сана –сезімі мен дүниетанымын қалыптастыруға
қомек жасау болады.

Қашықтан оқыту жүйесінің типтері:

Қашықтан оқыту типтерін бірнеше көзқарас тәнірегінде көрсету мүмкін. ҚО тағайын-
дау бағдарында білім берудің толық масштабтағы және сайланатын жүйесі деп бөлуге бо-
лады. Білім берудің толық масштабтағы жүйесінде белгілі бір бағыттағы бакалаврларды
немесе нақты мамандықтың инженерлерін дайындау бойынша оқу жоспарының толық
орындалуын қамтамасыз етеді. Демек, мұндай жүйеде барлық жоспарланған пәндерді
оқып үйрену үшін, құралдардың жеткілікті түрде(окулықтар мен оқу құралдары, зертхана-
лық практикумдер, курсық және дипломдық жобаларды орындау үшін құралдар) бар бо-
луы қажет.

Білім берудің сайланатын жүйесі деп аталған шартты жүйесі өнеркәсіп қызметкер-
лерінің біліктілігін жоғарлату үшін, қосымша(екінші) жоғарғы білім алу үшін, білім берудің
қызмет көрсетулерін пайдаланатындарға жеке саулалдарын қанағаттандыру үшін бағытта-
лады. ҚО жүйесінің әрбір типтерінен оқу үрдісін жабдықтау және ұйымдастырудағы ерек-
шеліктері қатарына қарамастан, орындалатын функциялар мен үксас тағайындауларының
құрылымды компоненттерін көрсету керек.

ҚО жүйесінің құрылымы:

ҚО жүйесінің құрылымына келесі элементтер кіреді:

- Оқыту мақсаты. Маманның үлгісімен және мемлекеттік тапсырыспен сәйкес қалыптастасын, білім және білік жүйесін оқып үйренушілердің менгеруі.

- Оқыту мазмұны. Әлеуметтік сұраныстың педагогикалық үлгісі. Оқыту үрдісі, әдістері мен үйымдастыру түрлерінің жузеге асырылуы оның мазмұнымен анықталады.

- Оқыту объектісі. ҚО білім беру қызметін пайдаланушылар білім алатын берілген түрінің объектісі болып табылады (студенттер, тыңдаушылар, окушылар және т.б.). ҚО тыңдаушылары білім алушын дәстүрлі түрі студенттерінен өзгешелігі, ерекше қайсарлық, білімге деген құштарлық, үйымдастырушылық көрсетіп, өз бетімен жұмыс істей білу, компьютермен жұмыс істей білу және телекоммуникациялық байланыс құралдарымен дағдысы болу керек.

- Оқыту субъектісі. ҚО субъектісі оқытушылар болып табылады. Оқытушы- ҚО білім беру үрдісінің жоғары тиімділігін қамтамасыз ететін басты буын. ҚО оқытушысы іс-әрекетіне тән бірқатар ерекшелік тьютор терминін енгізу қажеттілігін туғызды. Ол-кеңес беруші оқытушы, информатика және телекоммуникация іргетасы негізін білетін болу керек, оның білімділігі алдыңғы озық сипатта болу керек.

- Оқыту әдістері. ҚО түрі: ақпараттық – ереже жиынтығы, репродуктивті(дауыс қүштікшін реттеу), мәселелі мазмұндау, теориялық зерттеудегі логикалық тәсілдер мен ережелер жиынтығы мен зерттейтін 5 жалпы дидактикалық оқыту әдістерінен тұрады. Олар оқытушы мен білім алушылардың өзара іс-әрекеті педагогикалық актілерінің барлық жиынтығын қамтиды.

- Оқыту құралдары. ҚО білім беру үрдісінде оқытудың дәстүрлісі қалай қолданылса, компьютерлік техниканы және телекоммуникацияны, сонымен бірге білім беру технологиясы облысындағы соңғы жетістіктерін қолдануға негізделген инновациялық оқыту құралдары да солай қолданылады.

- Ғылыми – білім материалдық базасы. Оқу бағдарламасына сәйкес оқу үшін қажетті материалдық және техникалық құралдар жиынтығы. Олар оқу және оқу-көмекші бөлмелері; зертханалық қондырығылар, техникалық оқыту құралдары, оқулықтар, оқу құралдары және басқа да оқу - әдістемелік материалдардан тұрады.

- Идентификациялық бақылау жүргізу жүйесі. ҚО кіретін бақылаудың ерекшелігі абитуриенттің көсіптік сапалары мен қабілеттерінің даму деңгейін бағалау, тиімді құралдар мен оқыту әдістерін таңдайтында, сонымен сәйкес әлеуметтік психологиялық бейнесін құру болып табылады.

Қашықтан оқыту үлгілері:

Педагогикалық практикада танымал оқыту түрлері қалыптасқан. Олардың ішіндегі ең кең тарағандары: дәрістер, семинарлар, зертханалық жұмыстар, бақылау жұмыстары, емтихандар және т.б.

- ҚО дәрістері, дәстүрлі дәрісханалықтан айырмашылығы, оқытушымен бетпе-бет қатынасады болғызбайды. Дегенмен, бірнеше артықшылық жақтары да бар. Дәрістерді жазу үшін аудио және бейне-кассеталар, CD-ROM дискілерді және т.б. қолданады. Жаңа ақпараттық технологияларды (гипермәтін, мультимедиа, ГИС-технологиясын және т.б.) қолдану дәрістердің көрнекі және мазмұнды түрде береді. Мұндай дәрістерді кез келген үақытта, кез келген қашықтықта оқуға болады.

- ҚО семинарлары оқу сабактарының белсенді түрі болып табылады. ҚО семинарлары бейнеконференциялардың көмегімен жүргізіледі. Олар пікірталасқа оның дамуының кез келген жерінде кіруіне мүмкіндік береді және бұдан бұрынғы айтылған сөздерді оқып, бірнеше қадам артқа қайта оралады. Оқытушы материалдың менгерілүін пікірталасқа қатысуышының белсенділік дәрежесі бойынша бағалай алады. Студенттердің арасында өзара іс-әрекет ету саны артады, ал оқытушы тең құқылы әріптес ретінде көрінеді.

- ҚО көңестері пәнди өз бетімен оқып үйренуде білім алушыларға жетекшілік жұмысын жасау және оларға көмек көрсету түрлерінің бірі болып табылады. Телефон және электронды пошта, сонымен бірге телеконференциялар қолданылады.

- ҚО зертханалық жұмыстар материалды тәжірибелік менгерілуі үшін беріледі. Дәстүрлі білім беру жүйесінде зертханалық жұмыстар мынаны талап етеді: арнаулы жабдықтарды, макеттер, имитаторлар(бірдемені мүмкіндігінше дәл қайталайтын аспап), тренажерлар, химиялық реактивтер және т.б. ҚО жүйесінің келешекте мультимедиялық технологиялар, ГИС-технологиялар, имитациялық үлгілеулер және т.б. қолдану есебінен зертханалық практикумдарды жүргізу міндеттерін қысқартуға маңызды мүмкіндігі болады. Білім алушыларға қарапайым жағдайда көрсетуге өте күрделі немесе мүлде мүмкін емес құбылыстарды виртуаллды шындық көрсететін мүмкіндігі бар.

- ҚО бақылау – бұл білім алушының оқу материалын теориялық және практикалық менгерүі нәтижелерін тексеру. ҚО өзін дәлелдете білді және тестік бақылаудың лайықтылығын құптаиды. Тест ережесі, пән бойынша кеңейтілген сұрақтар тізімін қамтиды, олардың әрбіреуіне бірнеше жауаптар нұсқасы ұсынылады. Студент осы нұсқалардан дұрыс жауапты таңдауы керек.

Оқу электрондық басылымдар:

Оқу белгілерінің электрондық басылымы қағаз басылымының барлық ерекшеліктеріне ие бола отырып, елеулі айырмашылықтары мен артықшылықтары да бар. Дербес жағдайда: компьютер жадында немесе дискетада сақтау ықшамдылығы, гипермәтіндік мүмкіндіктер, бейімділігі, таралымы, өзгертулер мен толықтыруларды жылдам енгізуін мүмкіндігі, электронды пошта бойынша жіберудің ыңғайлылығы. Бұл - пән бойынша дидактикалық, әдістемелік және ақпараттық-анықтама материалдарын өзіне енгізген, сонымен бірге, білімді бақылау және өз бетімен алу үшін оны комплексті қолдануға әсері болатын бағдарламамен қамтамасыз етілген автоматтандырылған оқыту жүйесі.

Компьютерлік оқыту жүйесі:

Компьютерлік оқыту жүйесі-ҚО білім беру үрдісінде кең түрде қолданылатын оқу белгілерінің бағдарламалық құралдары және мынандай жағдайлар туғызады:

- оқыту үрдісін саралау және даралау;
- білім алушы қателерінің диагностикасымен және кері байланысын тексеру;
- өзін-өзі бақылау және оқу-танымдық іс-әрекетіне өзіндік түзетулерді қамтамасыз ету;
- компьютердегі көп еңбек сініруді керек қылатын есептеулер есебінен оқыту мерзімін қысқарту;
- көзбен шолу оқу ақпаратына демонстрация жасау;
- құбылыстар мен процестерді үлгілеу және боямалау;
- эксперимент пен тәжірибелерді, зертханалық жұмыстарды виртуалды шындық жағдайында жүргізу;
- қолайлы шешімдерді қабылдауда іскерлік таныту;
- ойын жағдайларын қолданып, оқу үрдісіне қызығушылығын арттыру;
- танымдық мәдениетін және т.б. жеткізе білу.

Аудио-бейне оқу материалдары және т.б.

Аудио-бейне оқу материалдары магниттік тасымалдаушыларда жазылады, білім алушыға магнитофонның, бейне магнитофондар немесе CD-ROM лазерлі жинақ-дисктердің көмегімен берілуі керек. Компьютерлік желілер – байланыс каналдарымен қосылған әр алуан түрлі ақпараттар мен компьютерлер жиынтығын қамтитын оқыту құралдары. ҚО кең қолданылатын интегралды құрал ғаламдық желі INTERNET болып табылады.

МОРФОЛОГИЧЕСКИЙ АСПЕКТ АНАЛИЗА ФЕНОМЕНА УСТАНОВКИ НА ПРОФЕССИОНАЛЬНОЕ САМООПРЕДЕЛЕНИЕ

Назмутдинов Р.А., Толегенова Ш.Т.

Костанайский государственный педагогический институт

Всю свою жизнь И.Алтынсарин стремился к тому, чтобы обогатить казахский народ идеями передовой демократической культуры. Он считал, что одним из основных центров распространения передовой культуры должна стать школа. Несомненно, успех дела зависит от личности учителя, от его профессиональной подготовки. Образцом высокого професионализма и интеллигентности был сам Ибраим Алтынсарин. Об этом свидетельствуют воспоминания его воспитанников и коллег. Так, из писем учителей об И.Алтынсарине мы узнаем, что отличительными чертами личности педагога были высокая работоспособность, ответственность, обязательность, требовательность, как к себе, так и другим.

И.Алтынсарин был искренне рад, если в школу приходил трудиться профессионально грамотный человек, постоянно занимающийся самообразование, умеющий культурно общаться с детьми, коллегами. Положительно характеризуя учителя А.А. Мазохина, И.Алтынсарин писал: «Я... считаю за великое счастье, что бог наградил меня ... одним таким учителем. Какого я только мог желать... я и ценю теперь хорошего учителя дороже всего на свете».

Наследие выдающегося педагога, ученного и общественного деятеля Ибрая Алтынсарина как никогдаозвучно сегодня обновлению общества и школы. В связи с чем, особую актуальность приобретает изучение профессиональной установки студентов педагогических вузов.